

Vissa sekretessfrågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas riksdagsstyrelsens framställning 2007/08:RS1 Sekretess för statistiska uppgifter inom riksdagsförvaltningen (utredningstjänsten). Riksdagsstyrelsen föreslår en ändring i 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100) som innebär att också uppgifter som behandlas inom riksdagsförvaltningen omfattas av reglerna om statistiksekretess. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2008.

Utskottet tillstyrker förslaget.

Utskottet föreslår i betänkandet också på eget initiativ en ändring i 16 kap. 1 § sekretesslagen i syfte att undanröja en lagkollision som uppstått genom att två av riksdagen beslutade lagar som ska träda i kraft den 1 januari 2008 omfattar ändringar i denna paragraf.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Sekretess hos riksdagsförvaltningen	5
Framställningen	5
Bakgrund	5
Gällande regler	5
Behovet av sekretesskydd i budgetkontorets verksamhet	5
Utskottets ställningstagande	6
Samordning av lagar	6
Bakgrund	6
Utskottets ställningstagande	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Framställningen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Riksdagsstyrelsens lagförslag	9
Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	9
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Sekretess för statistiska uppgifter inom Riksdagsförvaltningen

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100). Därmed bifaller riksdagen framställning 2007/08:RS1.

2. Samordning av lagar

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till

- a) lag om ändring i lagen (2007:325) om ändring i sekretesslagen (1980:100) och
- b) lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Stockholm den 22 november 2007

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Per Bill (m), Henrik von Sydow (m), Eva Bengtson Skogsberg (m), Stefan Tornberg (c), Yilmaz Kerimo (s), Mauricio Rojas (fp), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Anna Bergkvist (m), Annie Johansson (c), Mikael Johansson (mp), Sinikka Bohlin (s), Katja Larsson (s) och Mats Einarsson (v).

Redogörelse för ärendet

På uppdrag av riksdagsstyrelsen presenterade riksdagens utredningstjänst våren 2007 promemorian Sekretess för statistiska uppgifter vid riksdagens utredningstjänsts budgetkontor. Promemorian, som inte innehöll något lagförslag, remissbehandlades. Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, Statistiska centralbyrån, Datainspektionen, Konjunkturinstitutet och Kammarrätten i Jönköping har lämnat synpunkter. Remissinstanserna har inte haft någon erinran mot att sekretess införs för de aktuella uppgifterna.

Den föreslagna lagändringen är av enkel beskaffenhet och innebär i praktiken ett sekretesskydd som motsvarar det sekretesskydd som redan finns för liknande uppgifter i Regeringskansliet. Utskottet har därför inte inhämtat yttrande från Lagrådet.

Riksdagen har vid två tillfällen under 2007 beslutat om ändringar i samma bestämmelse i sekretesslagen med ikraftträdande den 1 januari 2008. Ett behov av att samordna ändringarna har uppkommit.

Utskottets överväganden

Sekretess hos riksdagsförvaltningen

Framställningen

Riksdagsstyrelsen föreslår en ändring i 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100) som innebär att också uppgifter hos riksdagsförvaltningen omfattas av reglerna om statistiksekretess (bilagorna 1–2).

Bakgrund

Gällande regler

Enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen gäller sekretess i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen eller i den utsträckning regeringen föreskriver av någon annan myndighet. Uppgift som behövs för forsknings- och statistikändamål och uppgift som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider skada eller men.

Med ”därmed jämförbart förhållande” avses i och för sig inte uppgifter som kan hänföras till viss person genom s.k. bakvägsidentifiering, dvs. identifiering av en person med hjälp av en kombination av uppgifter såsom kön, ålder, diagnos, hemort m.m.

När möjligheten att trots statistiksekretessen lämna ut uppgifter som behövs för statistikändamål infördes år 1995 framhöll regeringen att möjligheten borde tillämpas mycket restriktivt. Ett utlämnande borde i praktiken förutsätta att även den mottagande myndigheten tillämpade statistiksekretess (prop. 1994/05:200 s. 27 f.).

Behovet av sekretesskydd i budgetkontorets verksamhet

Budgetkontoret är en sektion inom riksdagens utredningstjänst, som är en del av riksdagsförvaltningen.

Budgetkontoret arbetar med omfattande och komplexa s.k. simuleringsmodeller. I dessa modeller efterbildas skatte-, avgifts-, socialförsäkrings- eller bidragsregler. Modellerna utnyttjar avidentifierade uppgifter om urval av befolkningen. Modellerna gör det möjligt för budgetkontoret att snabbt beräkna det ekonomiska utfallet av gällande regler och simulera alternativa regler och därmed detaljerat beskriva utgiftsförändringar, fördelningseffek-

ter m.m. Bearbetningen hos budgetkontoret sker med gängse statistiska metoder och resulterar i tabeller, medelvärden, makrotal, spridningstal och andra ekonomiska parametrar.

Budgetkontorets underlag utgörs av urvalsundersökningar från Statistiska centralbyrån (SCB). SCB lämnar detta underlag till budgetkontoret med stöd av 9 kap. 4 § första stycket tredje meningen sekretesslagen.

Finansdepartementets behov av sekretess för motsvarande statistikuppgifter tillgodosågs 2005 genom en ändring i sekretessförordningen (1980:657). Enligt 3 § gäller sekretess i bl.a. Regeringskansliets undersökningar om effekter av förändringar inom skatte-, bidrags- och socialavgiftsområdet, om inkomst- och förmögenhetsfördelning samt om fördelningseffekter av de offentliga välfärdssystemen. Sekretessen gäller endast uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

SCB har i sitt remissyttrande framhållit budgetkontorets behov av mikromaterial för undersökningar som är jämförbara med statistikframställning. När det gäller budgetkontorets möjligheter att ta del av statistikuppgifter från SCB måste hänsyn enligt myndigheten tas till budgetkontorets möjlighet att sekretesskydda uppgifterna. Det är därför enligt SCB av stor vikt att budgetkontoret ges förutsättningar att upprätthålla statistiksekretessen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker riksdagsstyrelsens framställning och föreslår att riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag i bilaga 2 till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Samordning av lagar

Bakgrund

Skatteutskottet behandlade i maj 2007 proposition 2006/07:99 om en fristående kronofogdemyndighet m.m. och föreslog bl.a. att riksdagen skulle anta regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen såvitt avsåg 16 kap. 1 § sekretesslagen (bet. 2006/07:SkU17). Lagen föreslogs träda i kraft den 1 januari 2008. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2006/08:178). Den 31 maj utfärdade regeringen lagen (2007:325) om ändring i sekretesslagen (1980:100).

Justitieutskottet beslutade den 1 november 2007 betänkandet 2007/08:JuU3 Vilande förslag om hemlig rumsavlyssning m.m. Justitieutskottet föreslog i betänkandet bl.a. att riksdagen skulle anta utskottets förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100), som innebar att rubriken till 11 kap. ändrades, att en ny paragraf, 11 kap. 6 §, infördes och att 16 kap. 1 § ändrades. Lagändringarna föreslogs träda i kraft den 1 januari 2008. Justitieutskottet konstaterade att 16 kap. 1 § sekretesslagen hade ändrats ett flertal gånger sedan regeringen presenterat den aktuella propositionen samt

att den senaste lydelsen hade SFS-numret 2007:325 med ikraftträdande den 1 januari 2008. Justitieutskottet konstaterade att den lagändringen gällde en annan del av bestämmelsen än den som var aktuell i justitieutskottets ärende. Den 14 november 2007 biföll riksdagen justitieutskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2007/08:11).

I båda fallen användes den tekniken att de delar av paragrafen som var föremål för ändring redovisades i transumerat skick, och ändringarna redovisades i förhållande till nuvarande lydelse av sekretesslagen.

Utskottets ställningstagande

Enligt Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning (Ds 1998:66) ska ändring i en paragraf där en tidigare ändring inte trätt i kraft göras i ändringslagen. För att det efter årsskiftet inte ska råda någon tvekan om den gällande lydelsen av 16 kap. 1 § sekretesslagen behöver lagen (2007:325) om ändring i sekretesslagen upphävas och lagändringarna samordnas. Utskottet föreslår därför med utnyttjande av sin initiativrätt att riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till dels lag om ändring i lagen (2007:325) om ändring i sekretesslagen (1980:100), dels lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring sekretesslagen (1980:100).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2007/08:RS1 Sekretess för statistiska uppgifter inom riksdagsförvaltningen (utredningstjänsten):

Riksdagen antar riksdagsstyrelsens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

BILAGA 2

Riksdagsstyrelsens lagförslag

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Häri genom föreskrivs att 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

4 §²

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen eller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, av någon annan myndighet. Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift, som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde, får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider skada eller men.

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik för uppgift som avser enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Detsamma gäller annan jämförbar undersökning som utförs av Riksrevisionen *eller riksdagsförvaltningen* eller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, av någon annan myndighet. Uppgift som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgift, som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde, får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider skada eller men.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år, såvitt angår uppgift om enskilda personliga förhållanden, och annars i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2002:1027.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2007:325) om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att lagen (2007:325) om ändring i sekretesslagen (1980:100) ska utgå.

Lag om ändring i lagen (2007:000) om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100)¹ i stället för dess lydelse enligt lagen (2007:000)² om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Lydelse till följd av riksdagens beslut (rskr. 2007/08:11)

16 kap.

1 §³

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1–8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikten följer av

3. denna lag enligt

3 kap. 1 §

såvitt avser uppgift hos Riksbanken

5 kap. 1 §

såvitt avser uppgift om kvarhållande av försändelse på befordringsföretag, hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning eller hemlig rumsavlyssning på grund av beslut av domstol, undersökningsledare eller åklagare

5 kap. 2–4 §§

8 kap. 28 § första stycket 2

9 kap. 1–4 §§

9 kap. 6 §

såvitt avser uppgift om registrerads förhållanden

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Riksdagens beslut den 14 november 2007, bet. 2007/08:JuU3, rskr. 2007/08:11.

³ Senaste lydelse 2007:145.

*Utskottets förslag***16 kap.****1 §**

Att friheten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter i vissa fall är begränsad framgår av 7 kap. 3 § första stycket 1 och 2, 4 § 1–8 samt 5 § 1 och 3 tryckfrihetsförordningen och av 5 kap. 1 § första stycket samt 3 § första stycket 1 och 2 yttrandefrihetsgrundlagen. De fall av uppsåtligt åsidosättande av tystnadsplikt, i vilka nämnda frihet enligt 7 kap. 3 § första stycket 3 och 5 § 2 tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § första stycket och 3 § första stycket 3 yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt är begränsad, är de där tystnadsplikten följer av

3. denna lag enligt

3 kap. 1 §

såvitt avser uppgift hos Riksbanken

5 kap. 1 §

såvitt avser uppgift om kvarhållande av försändelse på befordringsföretag, hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning, hemlig kameraövervakning eller hemlig rumsavlyssning på grund av beslut av domstol, undersökningsledare eller åklagare

5 kap. 2–4 §§

8 kap. 28 § första stycket 2

9 kap. 1 §, 2 § *första stycket eller**tredje stycket, i den del det tredje**stycket avser sekretessen enligt**första stycket, samt 3 eller 4 §*

9 kap. 6 §

såvitt avser uppgift om registrerads förhållanden
